

K. VALDEMĀRA IELA 2A, RĪGA, LV-1050, LATVIJA. TĀLRUNIS +371 67022300, E-PASTS INFO@BANK.LV, WWW.BANK.LV

Rīgā, DATUMS SKATĀMS DOKUMENTA PARAKSTA LAIKA ZĪMOGĀ

Nr. 09.3-08.1.1/2023/12816

Ministru prezidentam **Krišjānim Kariņam**
Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu)
komisijai
Informācijai
Finanšu ministram **Arvilam Ašeradenam**

Par situāciju komercbanku sektorā

A. god. Kariņa kungs, a. god. Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija!

Straujš procentu likmju kāpums ar mērķi samazināt augsto inflāciju ir radījis situāciju, kurā būtiski auguši komercbanku sektora peļņas rādītāji – ne tikai Latvijā, bet eiro zonā kopumā un arī citviet pasaulē. Procentu likmju kāpuma rezultātā būtiski palielinājušās kredītņēmēju kredītu apkalpošanas izmaksas. Līdztekus kredītu likmju kāpumam noguldījumu likmju kāpums sekojis ar būtisku nobīdi laikā, Latvijas gadījumā tas ir vērojams izteikti. Vienlaikus joprojām aktuāla ir viena no Latvijas tautsaimniecības strukturālajām problēmām – zems kreditēšanas līmenis. Uz to Latvijas Banka vērsusi uzmanību jau laikā, kad procentu likmes bija zemas.

Latvijas Banka uzskata, ka, **vērtējot norises finanšu sektorā, ir svarīgi, lai īstermiņa risinājumi nerada negatīvas sekas ilgtspējīgai ekonomikas un finanšu sistēmas attīstībai.** Būtiska nozīme situācijas risināšanā ir konkurences veicināšanai un investoru piesaistei komercbanku sektorā, taču bažas raisa iniciatīvas, kas var konkurences apstākļus pasliktināt, radot neprognozējamu uzņēmējdarbības vidi. Tas, savukārt, nozīmētu mazāk pieejamus finanšu pakalpojumus ar sliktākiem nosacījumiem Latvijas iedzīvotājiem un uzņēmējiem.

Ir atbalstāms, ka esošajos apstākļos notiek diskusijas par dažādiem pasākumiem komercbanku sektorā – gan saistībā ar peļņas kāpumu, gan finanšu pakalpojumu pieejamību un cenu, gan risinot iespējamās kredītņēmēju maksāspējas problēmas. Latvijas Banka nav apmierināta ar lielāko komercbanku līdzšinējo politiku, skaidri un nepārprotami komercbankām uz to norādot dažādos formātos, t.sk. Finanšu sektora attīstības padomes sēdēs. Jau labu laiku atpakaļ Latvijas Banka komercbankām ir nepārprotami norādījusi, ka savu turpmāko darbu fokusēs uz jomām, kurās komercbankām nepieciešams panākt būtiskus uzlabojumus, proti, augstākas un eiro zonas mērogā konkurētspējīgas noguldījumu likmes, zemākas pievienotās peļņas maržas kredītiem un mazākas komisijas u.c. finanšu pakalpojumu izmaksas klientiem.

Latvijas Banka sniedz apkopojumu par situāciju finanšu sektorā, Latvijas Bankas īstenotajiem un plānotajiem pasākumiem situācijas uzlabošanai, kā arī vērtējumu dažādām politiskajām iniciatīvām.

Par kredītu un noguldījumu likmju dinamiku

Latvijā un Baltijā kopumā mājāsaimniecību un uzņēmumu kredītu maksājumi galvenokārt ir saistīti ar īstermiņa naudas tirgus likmi EURIBOR (visbiežāk ar 3 un 6 mēnešu termiņu). Pēdējo 5 gadu laikā vidējā svērtā mājāsaimniecībām izsniegto kredītu mājokļa iegādei procentu likme ar fiksācijas periodu virs 1 gada ir svārstījusies ap 9 %, kamēr procentu likme ar fiksācijas periodu līdz 1 gadam bija vidēji 2.6 %¹. Šāda likmju starpība ir pārāk liela, lai, domājot par risku mazināšanu ilgtermiņā, kredītņēmēji izvēlētos fiksēto procentu likmi, un Latvija krasi atšķiras citu eiro zonas valstu starpā ar pārliecinoši augstāko procentu likmi mājokļu kredītiem ar likmes fiksāciju virs 1 gada.

Tā kā lielākai daļai kredītu to procentu likmes Latvijā tiek regulāri pārceļotas pret finanšu tirgos aktuālo tā brīža naudas tirgus likmi, centrālo banku procentu likmju kāpums kredītu likmēs parādās ļoti ātri. Cita aina ir noguldījumu pusē, kur procentu likmju kāpums ir daudz gausāks. Pēc Latvijas Bankas vairākkārtējiem aicinājumiem un aktīvas rīcības, tajā skaitā sākot savā tīmekļvietnē publicēt komercbanku noguldījumu likmju apkopojumu, komercbankas ir ievērojami paaugstinājušas termiņnoguldījumu procentu likmes. Tomēr termiņnoguldījumu nodrošinātos labumus var gūt mājāsaimniecības un nefinanšu sabiedrības tikai ar aktīvu darbību (veicot termiņnoguldījumu), finanšu izpratni (izprotot procentu nodrošināto ieguvumu naudas izteiksmē) un digitālajām prasmēm (spēja darboties komercbanku internetbankā) vai, sliktākajā gadījumā, tērējot laiku komercbankas apmeklēšanai klātienē. Tajā pat laikā pieprasījuma noguldījumos procentu likmju kāpums ir niecīgs, ko var skaidrot ar konkurences trūkumu.

Latvijas komercbanku piemērotās kredītu likmes ir starp augstākajām eiro zonā, turklāt naudas tirgu likmju straujš kāpums līdz Latvijas kredītu procentu likmēm ir nonācis salīdzinoši ātrāk nekā vairumā eiro zonas valstu. Lai gan termiņnoguldījumu likmes ir ievērojami palielinājušas un mājāsaimniecībām piedāvātās likmes vidēji ir jau virs eiro zonas vidējās likmes, nefinanšu sabiedrībām piedāvātās likmes, lai gan kāpušas, arvien ir zem eiro zonas vidējā līmeņa. Savukārt **pieprasījuma noguldījumu likmju jomā Latvijas komercbanku piedāvātais ir krietni zem eiro zonas vidējā.**

Kopumā, ņemot vērā to, ka kredītu procentu likmes Latvijā ir starp augstākajām eiro zonā, sagaidām, ka komercbankas ne tikai turpinās celt noguldījumu procentu likmes, bet arī ierobežos savas pievienotās maržas kredītiem.

Finanšu pakalpojumu pieejamība

Naudas cenas pieauguma transmisija uz kredītu un noguldījumu likmēm būtu mazāk asimetriska, ja komercbanku sektorā būtu lielāka konkurence. Lai sekmētu konkurenci, **Latvijas Banka šobrīd izstrādā priekšlikumus komercbanku klientu mobilitātes (vieglākas finanšu pakalpojumu sniedzēja maiņas) iespēju palielināšanai.** Viens no šķēršļiem augstākai klientu mobilitātei ir salīdzinoši augstās izmaksas, kas rodas, kredītņēmējiem veicot kredītu refinansēšanas darījumus citā komercbankā. Tuvākajā laikā Latvijas Banka informēs sadarbības partnerus par iespējamiem šīs problēmas risinājumiem un aicinās iesaistīties atbilstoša regulējuma izstrādē.

Latvijas Banka, reaģējot uz EURIBOR likmes, kas ir viens no kredītu cenošanas pamatelementiem, strauju paaugstinājumu, ir vērsusies pie komercbankām, aicinot tās **pārskatīt savas produktu cenošanas stratēģijas un politikas, lai tās būtu atbilstošas**

¹ Kredīti ar fiksētu likmi bez atsaucies indeksiem parasti ir ar krietni augstāku likmi. Tas izskaidrojams gan ar salīdzinoši augstu kredītrisku šādiem kredītiem, gan komercbankai uzņemoties procentu likmju risku, gan, iespējams, nepietiekošo konkurenci Latvijas banku sektorā.

esošajiem ekonomiskajiem apstākļiem un klientiem būtu iespēja saņemt lētākus pakalpojumus, tai skaitā zemākas kredītu procentu likmes.

Pensiju 2. un 3. līmeņi ir kritiski svarīgi ienākumu aizstājamības nodrošināšanai nākotnes pensionāriem; to regulējošajam un atlīdzības ietvaram maksimāli jāvairo pēc iespējas drošu kapitāla pieaugumu ilgtermiņā, izmantojot t.s. uzkrājošo elementu, kur gūtā peļņa tiek ieguldīta un no jauna veido peļņu. Ar Latvijas Bankas atbalstu 2018. gadā pensiju 2. līmeņa pārvaldīšanas ietvars tika būtiski pilnveidots, uzkrājumu veicējiem radot pastāvīgus ietaupījumus, kuri līdz šim jau ir pārsnieguši 200 miljonus eiro. Līdz ar iemaksām pensiju 2. līmenī, palielinās aktīvu apjoms pārvaldīšanā. **Latvijas Banka ir iesniegusi priekšlikumu atkārtoti pārskatīt atlīdzības ietvaru par pensiju 2. līmeņa aktīvu pārvaldīšanu:** 1) pazeminot pastāvīgās komisijas apjoma maksimālo līmeni un padarot stingrāku pārvaldītājam maksājamo pastāvīgo komisiju sasaisti ar pārvaldāmo līdzekļu apjomu, kas iemaksu veicējiem dos ap 100 miljonu eiro izmaksu ietaupījumu nākamo 10 gadu laikā; 2) nomainot komisijas mainīgās daļas aprēķinam atskaites indeksus no reģionāliem uz globāliem, padarot to sasniegšanu vēl izaicinošāku, un precizējot šo atskaites indeksu pielietošanas metodoloģiju; 3) gadījumos, kad shēmas dalībnieks nav veicis pensiju plāna izvēli, automātiski iekļaujot izvēles plānu sarakstā ieguldījumu plānus ar visaugstāko ienesīgumu ilgtermiņā; 4) būtiski uzlabojot un vienkāršojot dalībniekiem paredzētās pamatinformācijas pieejamību, uz kuras pamata būtu iespējams izdarīt informācijā balstītu lēmumu par ieguldījumu plāna un/vai pārvaldītāja izvēli.

Latvijas Banka nodrošina riskos balstītas pieejas iesakņošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanā (NILLTPFN). Šogad tiks papildināta NILLTPFN rokasgrāmata atbilstoši dialogos ar sektoru vai uztraudzības pasākumu ietvaros identificētajām problēmsituācijām, tostarp lai veicinātu izpratni par pamatkonta būtību un tā pieejamību un mazinātu izvairīšanos no riska pārvaldības, piemēram, kredītiestāžu u.c. finanšu iestāžu vai virtuālo aktīvu pakalpojumu sniedzēju sadarbībā, nodrošinot ilgtspējīgu finanšu sektora attīstību.

Latvijas Banka iesaistās pamatkonta regulējuma pilnveidē, lai veicinātu fizisko un juridisko personu piekļuvi finanšu sistēmai un pakalpojumiem. Regulāri tiek analizēti pamatkonta regulējuma piemērošanas praktiskie aspekti. Latvijas Banka turpina veikt gan regulārus uztraudzības pasākumus, gan izvērtē individuālos gadījumus kā arī veic pārrunas ar komercbankām, lai pilnveidotu minētā regulējuma prasību izpratni un praktisko piemērošanu. Pašlaik izskatīšanā ir grozījumi Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumā, kas paredz **izslēgt reputācijas kritēriju no atteikuma vai līguma slēgšanas pārtraukšanas pamatojuma fizisku personu pamatkonta gadījumā,** savukārt ar Finanšu nozares asociāciju un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru norit sarunas **par speciāla regulējuma izstrādi attiecībā uz uzņēmumu pamatkontu.**

Latvijas Bankas NILLTPFN eksperti piedalās vienotas sankciju koordinējošās institūcijas izveidē, kā arī ar Eiropas Savienības (turpmāk – ES) vienotā uzrauga (AMLA) izveidi saistītās darba grupās, lai **veicinātu vienotu NILLTPFN prasību piemērošanu arī ES līmenī.**

Latvijas Bankas mērķis, ko neatlaidīgi uzsveram sarunās ar komercbankām, ir finanšu pakalpojumu pieejamības uzlabošana. Strauja procentu likmju kāpuma dēļ komercbankas bez būtiska papildu riska uzņemšanās pašlaik gūst peļņu, tāpēc **daļa no tās ir jānovirza finanšu pakalpojumu pieejamības uzlabošanai un tādu apstākļu radīšanai, kas**

iespējami drīz sekmē kreditēšanas rādītāju uzlabošanu. Komercbankām nav jābūt pārspīlēti piesardzīgām. Tām ir jāiesakņo riskos balstīta pieeja finanšu noziegumu novēršanas jomā un jāpārskata finanšu pakalpojumu pieejamības un cenu noteikšanas stratēģijas un politikas, jo īpaši kredītu un pensiju 2. līmeņa pārvaldīšanas izmaksas, kā arī noguldījumu procentu likmes.

Makroprudenciālie pasākumi

Uz aizņēmējiem vērsto makrouzraudzības pasākumu (*borrower based measures*) mērķis ir mazināt varbūtību, ka aizņēmējs uzņemas pārmērīgu kredīta nastu un nespēj segt kredīta maksājumus, kā arī mazināt aizdevēja zaudējumus gadījumā, ja aizņēmējs tomēr kļūst maksātnespējīgs. Kopš 2022. gada janvāra, komercbankai izsniedzot kredītu, jāievēro šādi galvenie kritēriji: 1) kredītu kopējās apkalpošanas izmaksas (procentu un pamatsummas maksājumi) nedrīkst pārsniegt aizņēmēja neto ienākumus (DSTI) vairāk par 40 %; 2) kredītu atlikums nedrīkst pārsniegt aizņēmēja neto gada ienākumus (DTI) vairāk par 6 reizēm; 3) kredīta atmaksas termiņš nedrīkst pārsniegt 30 gadus. Vienlaikus komercbankai, individuāli novērtējot aizņēmēja spēju segt ar kredītu saistītos maksājumus, iespējams arī šos kritērijus nepiemērot līdz pat 10 % no tās kredītportfeļa vai arī piemērot stingrākus nosacījumus.

Šie kritēriji ir kalibrēti tā, lai neaizkavētu kreditēšanu, palīdzot izvairīties no tādu kredītu izsniegšanas, kuru maksātnespējas risks būtu pārmērīgi augsts. Jo īpaši pēc pēdējā gada laikā piedzīvotā procentu likmju pieauguma maksātnespējas risks, neievērojot minētos kritērijus, būtu bijis ļoti augsts. Šādi pasākumi starptautiskā praksē tiek pielietoti aizvien biežāk. **Latvijas Banka izstrādā atvieglojumus uz aizņēmējiem vērstiem instrumentiem attiecībā uz energoefektīviem mājokļiem** (vismaz C klases). Šāds solis, mūsuprāt, veicinās investīcijas energoefektīvu mājokļu būvniecībai un renovācijai.

Uz aizņēmējiem vērstie instrumenti paredz arī ierobežojumus izīrēšanai paredzētu mājokļu kreditēšanai. Gadījumos, kad izīrēšana tiek veikta kā saimnieciskā darbība, pašlaik tiek limitēta kredīta kopējo apkalpošanas izmaksu attiecība pret īres ienākumiem. **Latvijas Banka izstrādā izmaiņas regulējumā, precizējot prasību komercbankai veikt kvalitatīvo kredīta izvērtējumu.**

Makrouzraudzības padome paziņojusi par plānu palielināt pretcikliskās kapitāla rezerves normu līdz 1 %. Tas komercbankām būs jāpaveic divos soļos līdz 2025. gada jūnijam. Tā būs papildu **drošības rezerve krīzes situācijām, kuras veidošanai pašlaik ir piemēroti apstākļi.** Tā kā komercbankām jau pašlaik ir pietiekamas brīvprātīgās kapitāla rezerves, turklāt arī pārskatāmā nākotnē gaidāma apjomīga peļņa, šādas obligātās papildu rezerves izveide neradīs negatīvu ietekmi uz kreditēšanu.

Uzraudzības pasākumi

Latvijas Banka, izvērtējot pašreizējo makroekonomisko situāciju, plāno veikt mērķētus grozījumus komercbanku kapitāla prasību regulējumā, lai komercbankām, kas izmanto standartizēto pieeju kapitāla pietiekamības aprēķināšanai, būtu **iespēja izmantot zemāku riska pakāpi darījumiem ar komerciālo nekustamo īpašumu.** Ir paredzēts, ka šī riska pakāpe darījumiem ar komerciālo nekustamo īpašumu tiks pārskatīta katru gadu.

Latvijas Banka sadarbībā ar Finanšu nozares asociāciju, komercbankām, policiju un citām institūcijām kopš 2021. gada vidus darbojas Krāpšanas ierobežošanas darba grupā, pilnveidojot institūciju sadarbību, banku sistēmu un rastu jaunus risinājumus krāpšanas gadījumu mazināšanai. Minēto aktivitāšu rezultātā **būtiski pieaudzis komercbanku bloķēto krāpšanas gadījumu skaits.** Šobrīd veicam sarunas ar Sabiedrisko pakalpojumu

regulēšanas komisiju un sakaru operatoriem, lai **panāktu risinājumu krāpniecisko vietņu ātrākai bloķēšanai**. Latvijas Banka veicina iedzīvotāju finanšu pratību, kā arī regulāri publicē brīdinājumus par identificētajiem krāpšanas gadījumiem un nelicencētiem ieguldījumu pakalpojumu sniedzējiem.

Dialogs un sadarbība ar banku sektoru

Latvijas Bankas iniciatīvu rezultātā, tai skaitā **padarot viegli pieejamu informāciju Latvijas Bankas [tīmeklī vietnē](#) par to piedāvātajām noguldījumu likmēm**, Latvijas komercbankas ir paaugstinājušas noguldījumu likmes. Noguldījumu tēmas aktualizācija ir īpaši labvēlīgi atbalsojusies termiņa noguldījumu likmju piedāvājumā, tām pieaugot straujāk. Tā, piemēram, termiņnoguldījumam uz trīs mēnešiem vidējā procentu likme kopš marta beigām augusi par 1.81 procentu punktiem.

Latvijas Banka ir mudinājusi komercbankas proaktīvi pārskatīt klientu kredītlikumu nosacījumus un uzskata, ka pašlaik viens no risinājumiem ir **izmaiņas kredīta līguma nosacījumos, lai samazinātu regulāro maksājumu apmēru**. Komercbankām sniegts skaidrojums, ka, ja maksāspējas grūtības netiek identificētas, līguma grozījumi nav uzskatāmi par līguma piespiedu pārskatīšanu kredīta ņēmēja saistību izpildes panākšanai (*forbearance*) un tiem nebūs ietekmes uz kredīta klasifikāciju un atspoguļošanu komercbanku finanšu pārskatos.

Politiskās iniciatīvas

Latvijas Banka aicina rūpīgi vērtēt potenciālo priekšlikumu ietekmi uz makroekonomisko situāciju, Latvijas finanšu tirgus un tā sniegto pakalpojumu konkurētspēju, pieejamību un stabilitāti ne tikai īstermiņā, bet arī ilgtermiņā.

Iespējamās nodokļu pārmaiņas tika diskutētas Finanšu ministrijas vadītajā Nodokļu politikas pilnveidošanas koordinēšanas grupā. **Latvijas Bankas ieskatā komercbanku sektora problēma ir nepietiekama konkurence**. Ar nodokļiem to uzlabot nevar, bet pasliktināt gan. Turklāt bez konkurences slogs tiek pārnests uz klientu pleciem. Tāpēc **lēmumiem ir jābūt tādiem, kas atbalsta Latvijas sabiedrības intereses kā īstermiņā, tā ilgtermiņā**.

Attiecībā uz virspēļņas nodokļa diskusiju jāaktualizē diskusija, vai šāda pieeja var tikt īstenota arī citās nozarēs, kurās ārēju apstākļu ietekmē būtiski pieaugs peļņa. Neziņa, vai un kurš sektors būs nākamais un kādi principi tiks piemēroti, rada neskaidru situāciju, samazina ekonomisko aktivitāti un investīcijas.

Pašlaik ne komercbanku statistika, ne Kredītu reģistra informācija, ne Latvijas Bankas analīze par kredītņēmēju noturību pret procentu likmju kāpumu **neliecina par plašām un sistēmiskām problēmām kredītņēmēju spējā kārtot savas saistības**. Aizņēmēju maksātnespējas riski kopumā joprojām ir zemi.

Tomēr cenu kāpuma un augošo procentu likmju ietekmē parāda slogs daļai mājtsaimniecību – mājokļa kredītņēmēju – var kļūt pārmērīgs. Saskaņā ar Latvijas Bankas aplēsēm negatīva riska scenārijā – ja inflācija šogad vidēji sasniedz 10 %, EURIBOR pieaug līdz 5.0 % un mājtsaimniecības nespēj pārskatīt savus tēriņus, – 16 % mājtsaimniecību – kredītņēmēju² parāda apkalpošanas izmaksas var pārsniegt 40 % no to neto ienākumiem. Cenu kāpuma un augošo procentu negatīvā ietekme kopumā ir lielāka relatīvi zemāko ienākumu mājtsaimniecībām un tām mājtsaimniecībām, kas kredītsaistības

² Komercbanku hipotekārie kredīti ir aptuveni 14 % Latvijas mājtsaimniecību.

uzņēmušās pēdējos pāris gados. Svarīgi uzsvērt, ka **kopējam cenu kāpumam jeb patēriņa cenu inflācijai ir bijusi būtiski nelabvēlīgāka ietekme uz mājsaimniecību finansiālo situāciju nekā procentu likmju pieaugumam** – tādējādi mājsaimniecību finansiālo situāciju nozīmīgi uzlabotu inflācijas samazināšanās.

Latvijas Bankas ieskatā pašlaik visaptveroša mājsaimniecību – kredītņēmēju atbalsta programma nav nepieciešama. Turklāt pastāv risks, ka **šādi atbalsta pasākumi paildzinātu augstas inflācijas periodu, kas negatīvi ietekmētu gan pašus kredītņēmējus, gan tos, kuri nav kredītņēmēji**. Latvijas Banka vērs uzmanību, ka augstas nenoteiktības dēļ attiecībā gan uz ekonomiskiem, gan ģeopolitiskiem riskiem **valdībai var nākties reaģēt uz dažādiem neplānotiem un negaidītiem šokiem, kam nepieciešamas budžeta rezerves**. Latvijas Bankas ieskatā visaptveroši kredītņēmēju atbalsta pasākumi **pārkāptu taisnīguma principu**, jo pēc būtības visa sabiedrība finansētu kredītņēmējus, no kuriem lielākajai daļai nav problēmu ar savu saistību izpildi. Tādēļ šādām valsts atbalsta programmām būtu jābūt mērķētām, nevis visaptverošām.

Latvijas Banka uzskata, ka **komercbankas ir gan tiesīgas, gan spējīgas rast individuālus risinājumus tiem kredītņēmējiem, kuriem ir grūtības**. Vienlaikus Latvijas Banka seko līdzi situācijas attīstībai un nepieciešamības gadījumā informēs atbildīgās institūcijas, lai meklētu valsts regulējuma piemērošanas iespējas gadījumā, ja finanšu sektors nespēs atrisināt šādas problēmas.

Latvijas Banka vērs uzmanību, ka **EURIBOR likmju piemērošana izriet no jau noslēgtiem līgumiem, tā ir likumīga un atbilstoša starptautiskajai praksei**. Gadījumā, ja valsts nolemtu administratīvi iejaukties jau esošu līgumu EURIBOR piemērošanā, rastos dažādi riski, t.sk. tiesvedības risks, godīgas konkurences pārkāpuma risks, kā arī risks, ka kredītēšana samazinātos jau no tā zemiem līmeņiem. Pat, ja komercbankas ikdienā aktīvi nepiesaista resursus no centrālās bankas vai Eiropas komercbankām, kredītlīkmes piesaiste EURIBOR vairo komercbankas pārliecību, ka tā arī nākotnē spēs piesaistīt kredītam nepieciešamo finansējumu par līdzvērtīgiem procentiem nepieciešamajā apjomā (procentu likmju risks tiek nodots kredītņēmējam).

Rūpējoties par ekonomikas un paša finanšu sektora prognozējamu un ilgtspējīgu attīstību, komercbankas var pašas brīvprātīgi samazināt likmes negaidīti augstas peļņas apstākļos. Latvijas Banka mudina komercbankas ņemt vērā sociālās atbildības aspektus un to darīt.

Rezumējot iepriekš rakstīto, Latvijas Banka aicina tuvākajā Finanšu sektora attīstības padomes sēdē izvērtēt komercbanku paveikto un lemt par tālākajiem pasākumiem saistībā ar finanšu pakalpojumu pieejamību un sektora pelnītspēju.

Noslēgumā Latvijas Banka vērs Jūsu uzmanību Latvijas Bankas likumā noteiktajam, ka tā regulē un uzrauga finanšu tirgus un tā dalībnieku darbību, uzraudzību īstenojot sabiedrības interesēs, lai veicinātu: 1) ieguldītāju, noguldītāju un apdrošināto personu interešu aizsardzību; 2) finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti; 3) noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanu, 4) starptautisko un nacionālo sankciju piemērošanu. Latvijas Bankas kompetencē nav finanšu politikas izstrāde un tās īstenošanas organizēšana un koordinēšana. Vadošā valsts pārvaldes iestāde finanšu nozarē, kuras kompetencē ir šie jautājumi, ir Finanšu ministrija.

Ņemot vērā ES tiesību normas, Latvijas Bankas likumā noteikta gan institucionālā, gan funkcionālā neatkarība Latvijas Bankas lēmumu pieņemšanā un to īstenošanā, kas ļauj Latvijas Bankai sadarboties un uzturēt dialogu ar valsts un sabiedrības pārstāvjiem, ja

vien šāda sadarbība neietekmē Latvijas Bankas neatkarību un aizsargājamas informācijas apriti. Tādējādi Latvijas Banka savā darbībā ievēro šo principu un neizstrādā ministriju kompetences jomās esošos politikas dokumentus, kā arī nesniedz ministrijām un citām valsts pārvaldes iestādēm norādījumus, taču jāuzsver, ka likums paredz Latvijas Bankai tiesības konsultēt Saeimu un Ministru kabinetu monetārās politikas jautājumos un citos ar Latvijas Bankas uzdevumu veikšanu saistītos jautājumos, ko Latvijas Banka iepriekš un arī pašlaik aktīvi dara un turpinās darīt.

Ar cieņu

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Latvijas Bankas prezidents

M. Kazāks